

– молба до Ректора на Пловдивския университет за разкриване на процедура за защита на дисертационен труд, попълнена по образец, от 06.11.2024 г.;

– автобиография в европейски формат, която съдържа в 15 приложения сертификати, грамоти и дипломи, удостоверяващи автобиографичната информация, включително дипломите за завършено висше образование в ОКС „Бакалавър“ (филологическо образование по български език и испански език) и ОКС „Магистър“ (приложна лингвистика с испански език);

– протокол от катедрения съвет, свързан с докладване на готовността за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд: Протокол № 217 от 11.10.2024 г., който отразява и заповед № РД-21-1730 от 03.10.2024 г. на Ректора на Пловдивския университет за еднократно разширяване на състава на катедрения съвет за вътрешното обсъждане на дисертационния труд;

– автореферат, който отговаря на изискванията и отразява съдържанието на дисертационния труд;

– декларация за оригиналност и достоверност от 06.11.2024 г.;

– списък на научните публикации по темата на дисертацията, който съдържа седем заглавия;

– копия на седемте научни публикации, свързани с темата на дисертационния труд;

– справка за спазване на минималните национални изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ от 06.11.2024 г., съгласно която докторантката събира повече (120 точки) от необходимия минимален брой точки (80). Присъдени са 50 точки за представен дисертационен труд и 70 точки за публикувани статии и доклади;

– дисертационен труд, състоящ се от 242 страници научен текст, организиран в увод, три глави, заключение, цитирана литература, ексцерпирани източници и списък с публикациите по темата на дисертационния труд.

Прегледът на гореописаните документи показва, че те отговарят на законовите изисквания и доказват целесъобразността на процедурата по публична защита на дисертационен труд от областта на съвременното съпоставително езикознание между българската и испанската глаголни системи, норми и речеви реализации що се отнася до значението *предходност*.

В рамките на научното жури ми е възложено да подготвя становище.

2. Актуалност на тематиката

Темата на дисертационния труд на Полина Табакова е актуална и дисертабилна, защото от една страна, е посветен на основните глаголни категории: наклонение, време и аспект, а от друга страна, тези категории са разгледани като инвариантни, дистрибутивни и контекстуални значения в съпоставителен план между българския и испанския глагол и в рамките на общото

съдържание *предходност*. Независимо че множество трудове с различни теоретични модели се посвещават на изучаването на горепосочените глаголни категории, тяхното преосмисляне продължава да стои на дневен ред по редица причини: а) семантичните отношения на тези категории в дискурса са изключително комплексни; б) формалното им структуриране в различните езици, а по-конкретно в българския и в испанския език, са разнообразни и много различни; в) в съществуващите теоретико-методологически подходи за описанието им има вътрешни противоречия и нерешени задачи; г) целите и задачите на чуждоезиковото обучение по испански език за български студенти налагат допълнително преосмисляне на подхода към дефиниране и описание на глаголните форми, значения и функции; д) съпоставителното изследване чрез похватите на превода дава допълнителни сведения и научни резултати с теоретичен и приложен характер. Дисертационният труд се стреми да постигне резултати във всяко от така очертаните изследователски полета.

3. Познаване на проблема

Трудът показва съвместно проучване на специализираната литература и богата осведоменост, задълбочено вникване в лингвистичната теория, самостоятелен и критичен поглед към утвърдените теоретични постановки, които докторантката пречупва през индивидуалната си перспектива и когнитивна оценка, като същевременно проявява отговорно, сериозно и уважително отношение към всички становища, независимо от степента на съгласието си с тях. Цитираната библиография е богата (243 източника, от които 122 на латиница и 112 на кирилица), тематично ориентирана, засягаща всички аспекти на разглежданата тематика и изследователски методи. Експедираните източници също говорят за сериозно и задълбочено проучване (29 заглавия от съвременна испаноезична художествена проза, 2 заглавия от българоезична художествена проза, 5 електронни източника на испаноезична периодика и езиков корпус, 2 електронни източника на български език с художествена проза).

4. Методика на изследването

Изследването се основава на функционално-семантичната граматика и на принципите на морфологичните опозиции, неутрализации и транспозиции, ориентирани в съпоставителен план. Констрастивното проучване се обляга на превода и това насочва фокуса му основно към текстовите функции на избраните глаголни форми.

Теоретико-методологическата рамка на изследването е зададена в първа глава, където е направен критичен преглед на теоретичните модели на глаголните категории и съдържания от темпоралността, акцентуалността и модалността в испанския и българския език, както и на спецификата на превода като изследователски подход, като се изтъкват и особеностите на хипотактичното съгласуване в двата езика.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Структурата на дисертационния труд е логична, стройна и съобразена с целите, обекта и конкретните изследователски задачи. Смятам, че тя може да се разглежда като достойнство на работата, което отразява и качеството на осмисляне на темата, обекта, целите и задачите.

Уводът елегантно и плавно провежда линията на обособяване на темпоралните категории от различните извънезикови измерения на времето. Първа глава задава теоретико-методологическата рамка на изследването и прави критичен преглед на теоретичните модели на глаголните категории и съдържания от темпоралността, акпектуалността и модалността в испанския и българския език, както и спецификата на превода като изследователски подход, като обръща специално внимание на хипотактичното съгласуване в двата езика. Втора глава отразява схващането за темпорална *предходност* на дисертантката и описание на глаголните форми, които я изразяват в испанския и в българския език. Трета глава представя приложението на превода към търсенето на българските функционални еквиваленти на испанските индикативни форми от полето, което дисертантката очертава като *предходност*. Трудът е разгърнат въз основа на самостоятелно подбран корпус от ексцерпирани източници.

Дисертацията е била преработена след вътрешното обсъждане в първичното звено.

Мога да изразя съгласието си с изводите от съпоставителния анализ на глаголните категории в българския и испанския език (с. 108-110), изложени в края на първа глава.

Изразявам уважението си към изложението във втора глава и съм съгласна с повечето изводи за съдържанието и функциите на изследваните индикативни времена (с. 163-165). Имам резерви към първия извод относно езиковата асиметрия, който гласи, че испанските перфектни форми изразяват *ретроспективност*, а българските перфектни форми - *результативност*, доколкото не съм убедена, че аргументацията се отнася само за инвариантните значения на упоменатите форми. Същевременно приемам избора на авторката да изключи от предмета на изследването си презенса и футурума, но не смятам, че те нямат отношение към изразяването на значението *предходност* в дискурса.

Одобрявам съдържанието на трета глава и се съгласявам с изводите за българските функционални еквиваленти на анализирани в превода испански темпорални форми (с. 215), като същевременно признавам основателността на заключенията (с. 216-219).

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Дисертантката е направила повече от достатъчен брой публикации (седем статии), с което е представила съществени идеи от изследването си пред широката научна аудитория. Всичките публикации имат съпоставителен характер и представят резултати от изследването на темпоралните и аспектуалните характеристики на конкретни глаголни форми (аорист,

антериор, имперфект, кондиционал) или на глаголните категории и значения (таксис, глаголно време, предходност). Проведени са въз основа на емпиричен материал, ексцерпиран от съвременни испаноезични художествени произведения, българска художествена литература, електронна периодика на испански и български език. Контрастивните бележки се основават на преводни еквиваленти, като част от преводите в статиите са дело на Полина Табакова, но също така са обработени и официални преводи на художествени произведения. Теоретико-методологическите насоки в публикациите синхронизират с дисертационния труд и подкрепят изводите, заключенията и изведените приноси.

7. Автореферат

Авторефератът се състои от 32 страници и отразява сбито, но пълно и достоверно структурата и съдържанието на дисертационния труд и на научните резултати от него, като същевременно отразява списъка с публикации по темата на дисертацията и приносите от нея. Бих искала да отбележа, че изразявам съгласието си със справката за приносите на дисертационния труд (с. 32 от Автореферата).

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Трудът може да се използва като референция при бъдещи съпоставителни изследвания на темпоралните и аспектиалните характеристики на българската и испанската глаголна семантика, както и при бъдещи изследвания на други функционални единици в полето на *предходността*. Той съдържа много богат критичен преглед на специализираната литература и научната общност би спечелила от неговото публикуване като монография.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати съответстват на минималните национални изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.

Дисертационният труд показва, че докторантката ПОЛИНА ГЕОРГИЕВА ТАБАКОВА притежава теоретични знания и професионални умения по научна специалност 2.1. Филология, докторска програма Романски езици, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от разгледаните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна

степен „доктор“ на ПОЛИНА ГЕОРГИЕВА ТАБАКОВА в област на висше образование: 2.
Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма
Романски езици.

06.02.2025 г.

Изготвил становището: .....

(подпис)

доц. д-р Весела Чергова

(ак. дл., н. ст., име, фамилия)